

סדר הפרשיות<sup>1</sup>

[רצ"מ]

## בראשית

[אוצר החכמה]

כהן עד יום שלישי<sup>2</sup>לוי עד יום חמישי<sup>2</sup>

שלישי עד ברא אלדי' לעשות

בחול

כהן עד יום אחד

ללוי עד יום שני

## סימן רצט

1. סדר חלוקת הפרשיות אין לו מקור בחז"ל ובספרי הראשונים, מלבד פרשת האזינו אשר חז"ל קבעו לחלקה כדרך שחילקה בבית המקדש, ע"י מס' ר"ה לא, א. מסתבר שבזמן חז"ל לא היתה שום חלוקה קבועה ליתר הפרשיות, והקפידא היתה רק על קריאת שלושה פסוקים, באופן שיהא הדבר ניכר גם לנכנסים והיוצאים, ע"י מגילה כא, ב — כב, א. כמו כן הקפידו שיהא פותח בדבר טוב ומסיים בדבר טוב, ע"י ירושלמי מגילה פ"ג ה"ז. כך נשארה גם ההלכה הפסוקה, בלא שאחד מהפוסקים הראשונים או האחרונים יביא סדר קבוע לחלוקת הפרשיות, ע"י שו"ע או"ח סי' קל"ח. בספר שומר אמת, לרא"ח אדטורי, ליוורנו תר"ט, דף כט, א, הובאה שמועה שחלוקת ההפסקות היא מעזרא. והדבר צ"ע.

רשימות מסודרות לחלוקת פרשיות, אנו מוצאים רק בכתבי יד החל מסוף תקופת הראשונים, ואלה נערכו מן הסתם עבור אותם חזנים בעלי קריאה שהתקשו להחליט היכן ראוי להם להפסיק ולפתוח. ואכן הג"ר אהרן ווירמש ממיץ, בספרו קן טהור (חלק ז' מס' מאורי אור), מיץ תקצ"א, דף רכ, כותב שהחלוקה בחומשים ותיקון הקורא לא נחלקה על פי תלמידי חכמים, אלא ע"י מקרי דרדקי וחזן הקורא בתורה, וגדולי התורה לא נתנו לב לדקדק אחריו. מטעם זה, כנראה, כתוב בס' מעשה רב להגר"א, סי' קל"ב: "אין מסיימין בפרשיות הנרשמים בחומש, כ"א במקום שהוא פתוחה או סתומה, או במקום שנראה יותר הפסק ענין".

קיים תיקון סופרים שנכתב בערך בתקופת המהרי"ל, שבשוליו נוספה מאוחר יותר חלוקת פרשיות (כת"י אוקס. 37 אופפ. 186, מכון לתצלומים מיק. 33050). כתב יד זה נרכש ע"י אחד מחכמי וורמיישא, ר' משה עסלינגן, והוא רשם בו, בשנת שנו"ו, הערה מענינת (דף 165 ב), בה הוא מעיד כי החלוקה של הפרשיות המצויה בו היא "לפי מנהג ק"ק וורמיישא פה. אעפ"י שנשתנה קצת אבל לא נשתני לען לויאן, לכן קניתי [אותו]... להחזיר העטרה

ליושנה ולהביא הנה ק"ק וורמיישא, למען... לעשות כתיקנו, ולא כדרך ארעי, כאשר עשו עד הנה החזנים במקרה". אמנם גם בחלוקה המצויינת שם, שהיא כאמור כמנהג וורמיישא, יש הפסקות אחדות שאינן מקפידות על הרחקת ג' פסוקים מתחילת פרשיות וסופן, וכיו"ב, כפי ההלכה. כנראה שמסיבה זו לא נקבעה החלוקה ההיא בוורמיישא, ובספר מנהגות וורמיישא לרי"ל קירכוס (עמ' רפד — רצה) כבר שונה החלוקה של הפרשיות בכמה דברים מן האמור שם. סדר הפרשיות שלפנינו קרוב יותר לזה של רי"ל קירכוס.

בהערות שלפנינו נעיר על שינוי סדר החלוקה מזה שנדפס בחומשים הנפוצים בימינו (שהוא ע"פ חומשים שנדפסו באיטליה בראשית תקופת הדפוס, ויש המציינים אותה כחלוקת "הספרדים"), תוך השוואה לסדר החלוקה של קהילות דומיננטיות באשכנז: פראנקפורט דמיין (ע"פ נוהג כצאן יוסף, דברי קהלת, וקונטרס זכרון חנוך, לר"ח פייזט שובאך, פפד"מ תרפ"ב), פיורדא (ע"פ ס' מנהגי ק"ק פיורדא, דפים יט-כג) מגנצא (ע"פ "מנהג ק"ק מגנצא", הנדפס בראש סידור "שפת אמת", רעדעלהיים תרכ"ב, עמ' 9-11) וברלין (ע"פ מנהגי ביהמ"ד הישן דק"ק בערלין, בערלין תרצ"ז. — אף כי ברלין עיקרה "מנהג פולין", יש לפעמים מקבילות). כמו כן הושוו חומשי החכם רבי וולף היינדהיים, שנדפסו בעשרות מהדורות בעיירה רעדעלהיים החל משנת תקע"ח ועד לשוואה (ניתן למצוא שינויים מיזעריים בין המהדורות השונות). סדר החלוקה בשני וחמישי הושווה לסידורי רעדעלהיים, ובתוכם סדר עבודת ישראל, בעריכת ר"י בער. כמובן שהמקורות המקבילים של קהילות וורמיישא עצמה הושוו אף הם, והיינו תקון סופרים הנ"ל, ורי"ל קירכוס. במקום שמנהג וורמיישא תואם את הנדפס בחומשים, לא תבוא הערה, גם אם בקהילות אחרות נהגו באופן שונה.

2. כמנהג שאר קהילות אשכנז וחומשי רעדעלהיים, ולא בחומשים הנפוצים.

[אוצר החכמה]

לישראל עד יום שלישי.

רביעי עד לעבדה ולשמרה<sup>3</sup>חמשי עד כתנות עור וילבישם<sup>2</sup>

ששי עד כי לקח אותו אלדי

שביעי עד סוף הסדרה

והפרנס הישיש הוא השלישי<sup>4</sup>, והחזן קורא ומרים

קולו כשמגיע לויהי ערב ויהי בוקר וכו' עד סוף

הפרשה.

ומפטירין בישעיה בסימן מ"ב, ומתחילין כה אמר,

עד ואחרי לא יהיה<sup>5</sup>.

## נח

[אוצר החכמה]

## בחול

כהן עד כן עשה

כהן עד שניים שלישים תעשה

ללוי עד זכר ונקבה יהיו

לישראל עד כן עשה.

לוי עד ויסגור ה' בעדו

שלישי עד יבשה הארץ

רביעי עד ורבו בה

חמשי עד אשר על הארץ

ששי עד אחר המבול

שביעי עד סוף הסדרה

ומפטירין רני עקרה, וגם עניה סוערה, עד כי

פארך, בישעי' בסימן נ"ד.

## לך לך

## בחול

לכהן עד נברכו בך כל משפחות

האדמה

ללוי עד הנגבה

לישראל עד וחיתה נפשי בגללך.

כהן עד וחיתה נפשי בגללך

לוי עד אכרם בשם יי

שלישי עד מזבח ליי

רביעי עד מעשר מכל

חמשי עד ויחשביה לו צדקה

ששי עד ומלכים ממך יצאו

שביעי עד סוף הסדרה

ומפטירין בישעיה בסי' מ', למה תאמר יעקב, עד

בקדוש ישראל תתהלל. (פ"ה, ע"ב)

5. כן בחומשים. ואצל רי"ל קירכום כתוב שאומרים

עד יגדיל תורה ויאדיר, וכן מנהג פפד"מ ומגנצא.

3. וכן מנהג מגנצא.

4. בפפד"מ ופיורדא נמכרה עליה זו. ועי' לעיל סי'

ל"ה הע' 19.

## וירא

כהן עד כעת חיה ולשרה בן

לוי עד שב למקומו<sup>אוצר החכמה</sup>

שלישי עד ותחי נפשי

רביעי עד כאשר צוה אותו אלדי

חמישי עד מארץ מצרים

ששי עד ימים רבים

שביעי עד סוף הסדרא

ומפטירין במלכים ב' סי' ד', ומתחילין ואשה

אחת, עד ותאמר שלו<sup>8</sup>.

אוצר החכמה

## חיי שרה

כהן עד עובר לסוחר

לוי עד אדוני אברהם<sup>9</sup>

שלישי עד וישתחו לוי

רביעי עד לבן אדוני<sup>10</sup>

חמישי עד כאשר דבר יי<sup>11</sup>

ששי עד וינחם יצחק אחרי אמו<sup>12</sup>

שביעי עד סוף הסדרא

ומפטירין במלכים [א'] בסי' א', והמלך דוד זקן.

עד יחי אדוני המלך דוד לעולם.

## תולדות יצחק

כהן עד חקותי ותורותי

לוי עד ויברכהו יי

שלישי עד ופרינו בארץ

רביעי עד ברוך יי

חמישי עד שעירות ויברכהו<sup>13</sup>

ששי עד גם ברוך יהיה<sup>14</sup>

## בחול

לכהן עד כן תעשה כאשר דברת<sup>6</sup>

[כהן עד תעבר מעל עבדך<sup>7</sup> (כ,

נספח בכת"י ר"י שמש)].

ללוי עד ויאכלו

לישראל עד לשרה בן<sup>אוצר החכמה</sup>

## בחול

לכהן עד לכני חת

ללוי עד עם הארץ

לישראל עד עובר לסוחר.

## בחול

לכהן עד את יי

ללוי עד בלדת אותם

לישראל עד ותורתי

11. ובשאר קהילות אשכנז מסיימים בפסוק הבא,

שהוא סוף רביעי בחומשים.

12. וכן בשאר קהילות אשכנז (כולל ברלין), והוא

סוף חמישי בחומשים. ובתקון סופרים — כבחומשים.

13. וכן בפפד"מ פיורדא וברלין.

14. וכן בשאר קהילות אשכנז (כולל ברלין).

6. כן בחומשים.

7. כן אצל רי"ל קירכום, ומנהג פפד"ם.

8. וכן מנהג פפד"מ ומגנצא.

9. וכן בשאר קהילות אשכנז.

10. כנ"ל. ובתקון סופרים הישן דוורמיישא הסיום

כבחומשים.

שביעי עד סוף הסדרא  
קורין הרב<sup>15</sup> לששי, והחזן מגביה קולו כשמגיע  
לאשר ברכו ה'. ויתן לך, עד ומברכך ברוך, וחוזר  
ומסיים בקול רם ואברכתו גם ברוך יהיה.  
ומפטירין במלאכי בסי' א', משא דבר יי, עד יי  
צבאות הוא. (פ"ו, ע"א)

## ויצא

כהן עד עשר אעשרנו לך  
לוי עד ויפת מראה  
שלישי עד שמו אשר  
רביעי עד ויברכני יי בגללך  
חמשי עד אליך עשה  
ששי עד ויוכח אמש  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בהושע סי' י"ב, ויברח יעקב<sup>16</sup>, עד  
ופושעי' יכשלו במ.

בחול  
לכהן עד וירדים בו  
ללוי עד שער השמים  
לישראל עד אעשרנו לך.

## וישלח

כהן עד לא יספר מרוב  
לוי עד ויברך אותו שם  
שלישי עד חנן אלדים את עבדך  
רביעי עד אל אלדי ישראל  
חמשי עד ומלכי' מחלצין יצאו  
ששי עד הוא אדום  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בת"ע בעובדי' בסי' א', חזון עובדיה<sup>17</sup>,  
עד ליי המלוכה.

בחול  
לכהן עד חן בעיניך  
ללוי עד לפליטה  
לישראל עד יספר מרב.

## וישב

כהן עד שמר את הדבר  
לוי עד להשיבו אל אביו

בחול  
לכהן עד כתונת פסי'

תלואים" (ובאמשטרדם אומרים את שניהם, עי' סדר  
הנהגת ביה"כ דק"ק אמ"ד, אמ"ד תע"ו, סי' כ"ז).  
17. וכן ברוב אשכנז (ובפירדא: "ועמי תלואים").

15. כנ"ל הע' 4.  
16. בחומשי רעדעלהיים צויין כי זהו מנהג "רוב  
אשכנז". אכן נדפס שם כמנהג האומרים "ועמי

שלישי עד שר הטבחים  
רביעי עד ויקרא שמו זרח  
חמשי עד ויפה מראה  
ששי עד יי מצליח  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בת"ע בעמוס בסי' ב', כה אמר יי על  
שלשה פשעי ישראל, עד מי לא ינבא. (פ"ו, ע"ב)

## מקץ

כהן עד ויבא אל פרעה  
לוי עד הראה את פרעה<sup>18</sup>  
שלישי עד רוח אלדי' בו<sup>18</sup>  
רביעי עד בארץ עניי<sup>18</sup>  
חמשי עד האלדי' אני ירא<sup>18</sup>  
ששי עד יחנך בני  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין במלכים א' בסי' ג', ויקץ שלמה, עד על  
כל ישראל.

## ויגש

כהן עד ונפשו קשורה בנפשו  
לוי עד לפליטה גדולה  
שלישי עד ואכלו את חלב הארץ<sup>19</sup>  
רביעי עד ותחי רוח יעקב אביהם<sup>20</sup>  
חמשי עד מצרימה שבעים  
ששי עד ויצא מלפני פרעה  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין ביחזקאל בסי' ל"ז, ויהי דבר יי וגו' ואתה  
בן אדם, עד כי אני יי וגו' בתוכם לעולם].

ר"י בער, שנדפסה ברעדעלהיים פעמים רבות.  
20. כנ"ל. ובחומשים הנפוצים הוא סוף שלישי,  
ובתקון סופרים דוורמיישא צויין כבחומשים הללו.

18. וכן בפירודא, וע"פ נוהג כצאן יוסף גם פפר"מ.

19. וכן במגנצא וברלין. וכן במקראות גדולות שע"פ  
דפוסי ויניציאה. כן גם בתקון הסופר והקורא, מהדורת

## ויחי

בחו"ל

לכהן עד המטה  
ללוי עד ויברך אתו  
לישראל עד ואברכם.

כהן עד קחם נא אלי ואברכם

לוי עד וידגו לרוב בקרב הארץ

וקורין לוי החשוב<sup>21</sup>, והחזן מגביה קולו כשקורא

מן המלאך הגואל עד סוף הפרשה.

שלישי עד בחרבי ובקשתי

רביעי עד ולבן שנים מחלב<sup>22</sup>חמשי עד לישועתך קויתי ה'<sup>22</sup>וקורין הפרנס הישיש<sup>23</sup>, והחזן מגביה קולו בפסוקלישועתך קויתי ה'<sup>24</sup>

ששי עד להחיות עם רב

שביעי עד סוף הסדרא

וקורין לרב לסיום הספר<sup>25</sup>, ובסיום הספר הקהלקוראין בקול רם<sup>26</sup>: חזק<sup>27</sup>. ואח"כ ג"כ החזן<sup>28</sup> בקולרם, וחצי קדיש<sup>29</sup>.

ומפטירין במלכים א' בסי' ב', ויקרבו ימי דוד

למות, עד ותכון מלכותו מאוד.

סליק ספר בראשית (פ"ז, ע"א)

## שמות

כהן עד ותחיין את הילדי'—

כל מקום דכתיב יששכר קרינן ישכר<sup>29\*</sup>[בחו"ל]<sup>30</sup>

כהן עד ותמלא הארץ אותם

לקרות ולסיים הספר".

26. "וצועקין חזק", עי' מנהגים של ר"א טירנא,

מהד' מכון ירושלים, עמ' קלט, ע"פ דפוסי ויניציאה

ואמ"ד. ובשו"ת מהר"ם מינץ, שם: "לאחר סיום

הספר עונים הקהל בקול רם חזק".

27. כן ברמ"א אר"ח סי' קל"ט סעי' י"א.

28. דלא כמנהג פפד"מ שהחזן קורא יחד עם הקהל.

עי' דברי קהלת, עמ' 89.

29. עי' לעיל סי' קי"ט בהגהה ד"ה שאז ב' שבתות,

שרגילין לגנן הקדיש לכבוד סיום הספר. וכן מנהג

פפד"מ.

29\* אף שכתב זאת בפ' שמות אין כונתו לומר שרק

מספר שמות ואילך קורין ישכר בשי"ן אחת, כי מנהג

וורמיישא הוא לקרוא כן בכל התורה, מלבד בפעם

הראשונה, בראשית ל, יח, שקורין בשתי שיני"ן. עי'

מקור חיים (בכרך), סי' קמ"א, סעי' ח'. והשוה נוהג

כצאן יוסף, עמ' רמז; מנהגי ק"ק מגנצא, עמ' 11.

30. בחיבורו המקורי הפסיק ר"י שמש, מסיבה בלתי

21. ובפיורדא עליה זונמכרת, ועי' לעיל סי' ל"ה הע' 19.

22. וכן בשאר קהילות אשכנז.

23. בפפד"מ ופיורדא מוכרין עליה זו.

24. וכן נוהגים בפפד"מ.

25. עי' לעיל סי' ל"ה הגהה ד"ה והרב לסיום, וסי'

ר"ח הגהה אחרונה. עלית הרב לסיום לא היתה נהוגה

בוורמיישא בדורות הראשונים, וכנראה תיקנו כן

משום מעשה שהיה, המובא בשו"ת מהר"ם מינץ, סי'

פ"ה: "מעשה שאירע ק"ק ווירמש בשבת פרשת

החדש... כשהחזן קורא השביעי להשלים הספר, נפל

תגר בין שני גברא, עד שהס"ת מונחת בטילה, ונמשך

זה כנגד שתי שעות, שלא יכלו להשוותן איזה מהן

לקרות לשביעי לסיום הספר, עד שהלכו כמעט כל

הקהל חוץ לב"ה, ולקחו עמהם ס"ת מתוך ארון

הקודש, והלכו לב"ה של בחורים שקורין צומר"ש,

ושם קראו שביעי והשלימו הסדרא כתיקונה, ולא

נשאר בב"ה של עיר רק ד' או ה' אנשים, אותם בעלי

מחלוקת וצירופם... דכל אחד מהם רוצה להיות זוכה

לוי עד מן המים משיתיהו  
 שלישי עד וידע אלדי'  
 רביעי עד לדור דור  
 חמשי עד את האותות  
 ששי עד ויקדו וישתחוו  
 שביעי עד סוף הסדרא  
 ומפטירין בישעי' סי' כ"ז, הבאים ישרש יעקב, עד  
 אלדי ישראל יעריצו.

[אוצר החכמה]

## וארא

כהן עד מארץ מצרים  
 לוי עד בדברם אל פרעה<sup>31</sup>  
 שלישי עד כאשר דבר יי<sup>32</sup>  
 רביעי עד כאשר דבר יי<sup>33</sup>  
 חמשי עד בקרב הארץ  
 ששי עד למען ספר שמי בכל הארץ  
 שביעי עד סוף הסדרא  
 ומפטירין ביחזקאל סי' כ"ח<sup>34</sup>, ומתחילין בשנה  
 העשירית<sup>35</sup>, עד כי אני יי.

דפוס

## בא

כהן עד מאת פני פרעה  
 לוי עד אור במושבותם  
 שלישי עד ובעיני העם  
 רביעי עד בכל מושבותיכם תאכלו מצות  
 חמשי עד וינצלו את מצרים<sup>36</sup>  
 ששי עד על צבאותם

### [בחול]

כהן עד שלח את עמי ויעבדני  
 לוי עד ויצא מעם פרעה  
 ישראל עד מאת פני פרעה.

33. וכן אצל רי"ל קירכום, ובתקון סופרים הישן — כבחומשים.  
 34. היינו לפי מנהג רוב הקהילות, אולם בוורמיישא מתחילה ההפטרות בסי' כ"ט.  
 35. כן ברמזי ההפטרות לר"א מגרמיזא, בעל הרוקח, ורשה תרל"ה, וכך מנהג פוזנא, עי' אנציקלופדיה תלמודית, כרך י', עמ' תשג.  
 36. וכן מנהג פיורדא. ובתקון סופרים דוורמיישא — כבחומשים.

- ידועה, לרשום את הפסקות הקריאה של חול (היינו קרה"ת של מנחה בשבת ושחרית ימי בו"ה) אחר ספר בראשית. לאחר שנים רשם את סדר הקריאה בחול, כנספח לטקסט שהועתק ע"י בנו (כ"י ב). מכאן ואילך הובאה קריאת חול ע"פ הנספח הנ"ל, בהוספת כותרת: "בחול", שאינה מצויה בנספח הנ"ל בכל פרשה בנפרד.  
 31. הוא סוף שלישי בחומשים. ובתקון סופרים דוורמיישא הסיום של לוי כבחומשים.  
 32. כאן סוף רביעי בפיורדא.

שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בירמיה בסי' מ"ו, הדבר אשר דבר יי אל  
ירמי', עד ונקא לא אנקד. (פ"ז, ע"ב)

סדרא

## בשלח

[בחול]

כהן עד מזה אתכם<sup>37</sup>  
לוי עד לפני העם<sup>37</sup>  
ישראל עד ביד רמה.

כהן עד היוצאים ביד רמה  
לוי עד ואתם תחרישון  
וקורין לוי החשוב, וקורא בק"ר<sup>37</sup> ה' ילחם לכם  
ואתם תחרישון  
שלישי עד נלחם להם במצרים  
וקורין לרב<sup>38</sup>, ומגביה קולו לפסוק ויסע ויבא ויט<sup>39</sup>  
ומגביה קולו בפסוק אנוסה עד סוף הפרשה<sup>37</sup>  
רביעי עד כי אני יי רופאיך  
וקורין לפרנס הישיש<sup>38</sup>, ומגביה קולו בויושע, עד  
סוף הפסוק ותען להם מרים, וחוזר ומגביה קולו  
בקוראו כל המחלה, עד סוף הפרשה<sup>40</sup>  
חמשי עד כבוד יי נראה בענן  
ששי עד עשירית האיפה הוא  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בשופטים בסי' ד', ודבורה אשה נביאה,  
עד ארבעים שנה.

אוצר החכמה

## יתרו

[בחול]

כהן עד ויצילני מחרב פרעה  
לוי עד ויצילם מחרב פרעה  
ישראל עד לפני האלדים.

כהן עד לפני האלדי'  
לוי עד על מקומו יבא בשלו'  
שלישי עד תדבר אל בני ישראל<sup>41</sup>  
רביעי עד יעננו בקול<sup>42</sup>  
חמשי עד ויאמר אליהם<sup>42</sup>  
ששי עד וכל אשר לרעך, וקורין לרב<sup>38</sup> וקורא  
העשרת הדברות מתחלה ועד סוף בק"ר וכן  
במשנה תורה<sup>37</sup>

37. וכן בפפד"מ. סוכה מה, א ד"ה אני והו.  
38. בפפד"מ ופיורדא מוכרין עליה זו. ועי' לעיל סי'  
ל"ה הע' 19. כעין זה בפפד"מ.  
39. מפסוקים אלה יוצאים ע"ב שמות. עי' רש"י  
40. וכן בשאר קהילות אשכנז.  
41. וכן בפפד"מ.  
42. וכן בפפד"מ.



שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בישעי' סי' ו', בשנת מות המלך עוזיה,  
עד קנאת יי צבאו' תעשה זאת.

אורח 234567

## משפטים

כהן עד ורפא ירפא  
לוי עד המבעיר את הבערה<sup>43</sup>  
שלישי עד כי חנון אני  
רביעי עד עזוב תעזוב עמו  
חמשי עד לא תבשל גדי בחלב אמו  
ששי עד והסירותי מחלה מקרבך  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בירמי' בסי' ל"ד, הדבר אשר היה אל  
ירמי', עד לפני כל הימים<sup>44</sup>. (פ"ח, ע"א)

### [בחול]

כהן עד ועבדו לעולם  
לוי עד חנם אין כסף  
ישראל עד ורפא ירפא.

## תרומה

כהן עד אשר אתן אליך  
לוי עד לפני תמיד  
שלישי עד מראה בהר<sup>45</sup>  
רביעי עד תחשים מלמעלה<sup>45</sup>  
חמשי עד הראית בהר<sup>45</sup>  
ששי עד בהר כן יעשו  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין במלכים א' בסי' [ה'] ו', ויי נתן חכמה,  
עד ולא אעזוב את עמי ישראל.

### [בחול]

כהן עד ועצי שטים  
לוי עד וכן תעשו  
ישראל עד אתן אליך.

## תצוה

כהן עד שתי כתפיו לזכרון  
לוי עד לפני יי תמיד

### [בחול]

כהן עד לכבוד ולתפארת<sup>46</sup>

ל"ה אומרים רק את הפסוקים י"ז-י"ט.  
44. וכן בפפד"מ, פיורדא וברלין.  
46. וכן בפפד"מ. במג"א סי' קל"ח ס"ק ב' כתוב:  
"יש ליישב מה שנמצא בסידורים ישנים לסיים עם  
הכהן בסדר ואתה תצוה פ' א' אחר הפרשה, דליכא  
למיגזר כלום, דהכל יודעין שהכהן מתחיל מראש  
הסדר, ועכשיו חדשים מקרוב באו ושינו הפרשה

43. וכן במגנצא ופפד"מ. על כך נאמר בדברי קהלת,  
עמ' 414: "בפ"פ בחרו זה לסוף פרשה, כי טוב הוא  
לפמ"ש בב"ק ס' ע"ב, שלם וגו' אמר הקב"ה עלי  
לשלם את הבערה אשר הבערתי, אני הצתי אש בציון  
ואני עתיד לבנותה".  
44. לפי אנצ"י תלמודית, שם, עמ' תשו, כך גם  
ברמב"ם ומנהג תימן. אצל רי"ל קירכום צויין כי בסי'

שלישי עד ולזרעו אחריו<sup>47</sup>

רביעי עד אשה ליי הוא

אוצר החכמה

חמישי עד אשה הוא ליי<sup>48</sup>

ששי עד אני יי אלדיכם

שביעי עד סוף הסדרא

ומפטרין ביחזקאל בסי' מ"ג, אתה בן אדם הגד

את בית ישראל, עד נאם יי אלדי'.

לוי עד ואת השש

ישראל עד שתי כתפיו לזכרון.

## כי תשא

כהן עד לו ולזרעו לדורותם<sup>49</sup>

לוי עד ככל אשר צויתוך יעשו<sup>50</sup>

שלישי עד ולתת עליכם היום ברכה<sup>51</sup>

רביעי עד לא ימיש מתוך האהל<sup>52</sup>

חמישי עד ולחטאתינו ונחלתנו<sup>53</sup>

ששי עד לא תבשל גדי בחלב אמו

שביעי עד סוף הסדרא

ומפטרין במלכים [א'] בסי' י"ח, וישלח אחאב<sup>52</sup>,

עד יי הוא האלדי'. (פ"ח, ע"ב)

[בחול']

כהן עד תרומה ליי

לוי עד לכפר על נפשותיכם

ישראל עד לו ולזרעו לדורותם.

## ויקהל

כהן עד מלפני משה

לוי עד נדבה ליי

אוצר החכמה

שלישי עד לעשות אותה והותר

רביעי עד תחשים מלמעלה<sup>54</sup>

חמישי עד יסך בהן זהב טהור

[בחול']

כהן עד ביום השבת

לוי עד אשר צוה יי

ישראל עד מלפני משה.

כ"ה ע"ב 'מעשה עגל הא' נקרא ומתרגם פשיטא מהו דתימא ניחוש לכבודן של ישראל קמ"ל כ"ש דניחא להו דהויא להו כפרה".

50. וכן פיורדא ופפד"מ.

51. וכן יש נוהגין בפפד"מ. אחרים בפפד"מ סיימו כאן לרביעי. בקהילת בורגפרעפאך סיים כאן לוי, עי' ר"ש מונק, בגדי שש, ירושלים תשל"ג, עמ' קנ.

52. וכן בפפד"מ.

53. בתקון סופרים דוורמיישא, עד ויקרא בשם ה'.

54. שם: סיום של שלישי, ורביעי עד את הבריחים זהב.

ממקומו, ולא דקדקו יפה".

47. ובתקון סופרים דוורמיישא: עד לרצון להם לפני ה'. ואילו רביעי מסיים כאן.

48. בפפד"מ עושין כאן הוספה בשעת הצורך. בתקון סופרים מסיים חמישי כבחומשים.

49. וכן בפירדא ופפד"מ. על כך נאמר בדברי קהלת, עמ' 422: "ובקהלות אחרות קורא כהן עד 'וינפש', לוי עד 'האהל', להזכיר מעשה עגל רק לשבט לוי שלא חטא בעגל, אבל הישראלים קוראים מה שאחר מעשה עגל מפני כבודם. ונ"ל טעם מנהג פ"פ שישראלים קוראים מעשה עגל ע"פ מ"ש במגילה

ששי עד נבוב לוחות עשה אותו<sup>55</sup>

שביעי עד סוף הסדרא

ומפמירין במלכים א' בסי' ז', ויעש חירם, עד להיכל זהב.

## פקודי

[בחול]

כהן עד השני ובשש

לוי עד כבר לאדן

ישראל עד ציוה יי את משה.

כהן עד לאהרן כאשר צוה יי את משה

לוי עד לבני ישראל כאשר צוה יי את משה<sup>56</sup>

שלישי עד האיפוד כאשר צוה יי את משה<sup>56</sup>

רביעי עד פיתוחי חותם קודש ליי<sup>57</sup>

חמשי עד ויברך אותם משה<sup>56</sup>

ששי עד כן עשה<sup>56</sup>

שביעי עד סוף הסדרא

וקורין לרב הקהל בקול רם חזק ואח"כ החזן ג"כ

בק"ר חזק ואח"כ חצי קדיש<sup>58</sup>

ומפמירין במלכים א' בסי' ז', ותשלם כל

המלאכה<sup>59</sup>, עד מארץ מצרים.

## ויקהל ופקודי כשהן מחוברים

כהן עד מלפני משה כנ"ל<sup>60</sup>

לוי עד תחשים מלמעלה<sup>61</sup> דהיינו רביעי הנ"ל

שלישי עד נבוב לוחות עשה אותו<sup>62</sup> דהיינו ששי

הנ"ל

רביעי עד לאהרן כאשר צוה יי את משה דהיינו

כהן הנ"ל בפקודי

עמ' 444: "שלא להטריח הצבור אין קוראים במחוברים, במנחת ש"ק וב' וה' שלפני ש"ק שלהם, יותר מבהפרדם, והוא פרשת הכהן בסדר הראשון כשנפרד. ושלא יטעו בזה לקרוא יותר במחוברים, נוהגים בפ"פ שלא לקרוא לכהן גם במחוברים בש"ק שלהם יותר מכשנפרד הסדר הראשון".

61. וכן בפירודא. על מנהג וורמיישא זה מעיד גם תקון סופרים הישן, אך אצל רי"ל קירכום כתוב שלוי קורא עד אותה והותר, וכן בפפד"מ.

62. לפי תקון סופרים, עד ואת כל כליה. ראה לעיל בהע' 55.

55. בפפד"מ עושין כאן הוספה בשעת הצורך. לפי תקון סופרים דוורמיישא קורא ששי עד ואת כל כליה. 56. וכן בברלין.

57. אולי טעות היא, כי כאן אמצע פרשה בת שני פסוקים, לפי רי"ל קירכום מסיים רביעי "כן עשו", וכן בברלין.

58. עי' לעיל פ' ויחי.

59. לפי רי"ל קירכום מפטירין "ויעש חירום" בפ' פקודי ואילו בפ' ויקהל "וישלח המלך שלמה".

60. כך בקהילות מנהג אשכנז (לא ברלין) בכל הפרשות המחוברות, ונתבאר הדבר בדברי קהלת.

חמשי עד ויברך אותם משה<sup>63</sup> דהיינו חמשי הנ"ל בפקודי  
ששי עד כן עשה דהיינו ששי הנ"ל בפקודי<sup>64</sup>  
שביעי עד סוף הסדרא

וקורין לרב חזק וקהל בק"ר חזק ואח"כ החזן ג"כ בק"ר חזק ואח"כ חצי קדיש<sup>58</sup>  
ומפטירין במלכים א' בסי' ז', ותשלם כל המלאכה הפטרה פקודי הנ"ל עד מארץ  
מצרים.

חסלת ספר ואלה שמות (פ"ט, ע"א)

## ויקרא

כהן עד עולה הוא אשה ריח ניחוח ליי  
לוי עד תקריב מלח<sup>66</sup>  
שלישי עד כל חלב וכל דם לא תאכלו<sup>67</sup>  
רביעי עד מחטאתו ונסלח לו<sup>68</sup>  
חמשי עד אשר חטא ונסלח לו<sup>68</sup>  
ששי עד לכהן כמנחה<sup>69</sup>  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בישעי' בסי' מ"ג, עם זו יצרתי לי, עד  
ובישראל אתפאר.

[בחול]

כהן עד לכפר עליו<sup>65</sup>  
לוי עד ריח ניחוח ליי  
ישראל עד ריח ניחוח ליי.

## צו

כהן עד בהם יקדש  
לוי עד איש כאחיו  
שלישי עד במדבר סיני  
רביעי עד פר החטאת<sup>70</sup>  
חמשי עד אשה הוא ליי כאשר צוה יי את משה  
ששי עד למנה כאשר צוה יי את משה

[בחול]

כהן עד אצל המזבח  
לוי עד לא תכבה  
ישראל עד בהם יקדש.

איננה נדבה כהקודמות, כ"א מנחת עומר שהיא חובה  
כפירש"י, ע"כ עשוה פ' אחרת".  
67. וכן בפירודא ומגנצא. לפי תקון סופרים  
דוורמיישא, עד אשה ריח ניחוח לה'.  
68. כנ"ל. ובתק"ס — כבחומשים.  
69. הפסקה מיוחדת לוורמיישא.  
70. אצל רי"ל קירכום — כבחומשים.

63. וכן בתקון סופרים, אולם אצל רי"ל קירכום —  
כבחומשים.  
64. וכן בפפד"מ לפי נוהג כצאן יוסף. לפי תקון  
סופרים דוורמיישא, עד צוה ה' את משה.  
65. לפי רי"ל קירכום פוסק בפסוק הקודם.  
66. וכן ביתר קהילות אשכנז. על כך בדברי קהלת,  
עמ' 425: "ונ"ל הטעם שלא עשו בפ"פ סוף הפרשה  
אשה לה', כבשאר קהילות. להורות שמנחת בכורים

שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בישעי' בסי' ז', כה אמר יי צבאות, עד  
באלה חפצתי נאם יי.

## שמיני

כהן עד ויעשיה כמשפט  
לוי עד וירא כבוד יי אל כל העם  
שלישי עד ביד משה  
רביעי עד לחוק עולם כאשר צוה יי  
חמשי עד וייטב בעיניו  
ששי עד הערב ומהר  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בשמואל ב' בסי' ו', ויוסף עוד דוד, עד  
דבר נתן אל דוד. (פ"ט, ע"ב)

[בחול]

כהן עד כבוד יי  
לוי עד ציוה יי את משה  
ישראל עד ויעשיה כמשפט.

## תזריע

כהן עד שבעת ימים שנית  
לוי עד הנגע טהור הוא  
שלישי עד ומיהרו הכהן  
רביעי עד שבעת ימים שנית<sup>71</sup>  
חמשי עד ומיהרו הכהן<sup>69</sup>  
ששי עד והסגירו שבעת ימים שנית  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין במלכי' ב' בסי' (י"ד), ואיש בא מבעל  
(שלישיה) [שלישה], עד כבדת הארץ.

[בחול]

כהן עד ימי טהרה  
לוי עד הכהן ומהרה  
ישראל עד שבעת ימים שנית.

## מצורע

כהן עד תנופה לפני יי  
לוי עד וכפר עליו הכהן ומהר  
שלישי עד לא תשיג ידו בטהרתו<sup>72</sup>  
רביעי עד מים חיים<sup>73</sup>

[בחול]

כהן עד מים חיים  
לוי עד במים ומהר  
ישראל עד תנופה לפני יי.

71. בפיורדא מפסיק כאן שני כשהפרשיות מחוברות. בפפד"מ עושין כאן הוספה בשעת הצורך.  
72. לפי תקון סופרים דוורמיישא, עד שבע פעמים  
73. בתק"ס, עד לא תשיג ידו בטהרתו. ואילו חמישי עד כאז.

חמשי עד במים חיים וטהר<sup>74</sup>  
ששי עד ואחר תטהר  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין במלכים ב' בסי' ז', וארבעה אנשי', עד בשער וימות.

### תזריע ומצורע כשהן מחוברין

כהן עד שבעת ימים שנית כנ"ל<sup>75</sup>  
לוי עד וטיהרו הכהן שלישי כנ"ל<sup>76</sup>  
שלישי עד וטיהרו הכהן חמישי כנ"ל<sup>76</sup>  
רביעי עד תנופה לפני יי<sup>77</sup> כהן הנ"ל במצורע  
חמשי עד מים חיים<sup>78</sup> רביעי הנ"ל במצורע  
ששי עד במים חיים וטהר<sup>79</sup> חמשי הנ"ל במצורע  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין במלכי', וארבעה אנשים, ומסיימין כנ"ל.  
(צ, ע"א)

### אחרי מות

כהן עד קהל ישראל<sup>80</sup>  
לוי עד ובעד העם<sup>81</sup>  
שלישי עד לפני יי תטהרו<sup>82</sup>  
רביעי עד צוה יי את משה<sup>83</sup>  
חמשי עד וחי בהם אני יי  
ששי עד שם אלדיך אני יי  
שביעי עד סוף הסדרא  
בשנת תכ"א היה פלפול בין הלומדי', אם אומרים  
על אחרי מות, כשהן נפרדים אחרי וקדושים, אם  
אומרים בשבת אחרי מות התשפוט או הלא כבני  
כושיים, ופסקו שני הרבני', האב"ד דקהילתינו

74. בתק"ס כאן סוף ששי.  
75. ע"י לעיל הע' 60.  
76. מנהג מיוחד לוורמיישא.  
77. וכן בפירודא וברלין. לפי תקון סופרים  
דוורמיישא, עד בשרו במים וטהר.  
78. לפי תק"ס, עד מאשר תשיג ידו.  
79. לפי תק"ס, עד הבית וטהר, וכן בברלין.  
80. לפי תק"ס, עד וכפר בעדו ובעד ביתו, ואילו כאן  
מסיים לוי.  
81. לפי תק"ס כאן סוף שלישי.  
82. וכן בברלין. בפפד"מ עושין כאן הוספה בשעת  
הצורך. 83. וכן בברלין.

מוהר"ר שמשון נר"ו<sup>84</sup>, והאב"ד דק"ק בולדא מוהר"ר זוסמן נר"ו<sup>85</sup>, שהיה ביום ההוא פה בקהלתינו, לומר הלא כבני כושיים ולא התשפוט, וא"א התשפוט על אחרי מות לעולם ומפטירין הלא כבני כושיים, אכן כשהן נפרדי' אומרי' התשפוט על קדושי<sup>86</sup>, הגם שנדפס בהפך, בטעות נדפס כן.

אוצר החכמה

1234567

## קדושים

[בחול]

כהן עד אני יי אלדיכם  
לוי עד אני יי אלדיכם  
ישראל עד אני יי.

כהן עד ויראת מאלדיך אני יי  
לוי עד לרעך כמוך אני יי<sup>83</sup>  
שלישי עד תבואתו אני יי אלדיכם<sup>83</sup>  
רביעי עד ויראת מאלדיך אני יי<sup>83</sup>  
חמשי עד ועשיתם אותם אני יי<sup>83</sup>  
ששי עד אני יי מקדישכם<sup>87</sup>  
שביעי עד סוף הסדרא  
ומפטירין בעמוס בסי' ט', הלא כבני כשיים<sup>88</sup>, עד  
אמר יי אלדיך.

אוצר החכמה

## אחרי וקדושים כשהן מחוברי'

כהן עד קהל ישראל, כהן הנ"ל<sup>89</sup>  
לוי עד צוה יי את משה<sup>90</sup>, רביעי הנ"ל  
שלישי עד וחי בהם אני יי<sup>91</sup>, חמשי הנ"ל  
רביעי עד ויראת מאלדיך אני יי<sup>92</sup>, כהן הנ"ל  
בקדושים  
חמשי עד ויראת מאלדיך אני יי<sup>93</sup>, רביעי הנ"ל  
בקדושים

88. כך נדפס בחומשים, וכן בברלין (עי' מנהגי ביהכ"נ דקהל עדת ישראל פה בערלין, תרצ"ז, עמ' כ') וארץ ישראל (עי' רי"מ טוקצינסקי, ספר א"י, סי' ט"ז סעי' ב'). אולם כאמור לעיל, פ' אחרי מות, נדחה מנהג זה בוורמיישא.  
89. עי' לעיל הע' 60.  
90. וכן בפירודא ובפפד"מ (לפי נוהג כצאן יוסף).  
91. מנהג מיוחד לוורמיישא.  
92. לפי תק"ס, עד תעזוב אותם אני ה' אלדיכם.  
93. לפי תק"ס, עד אשר חטא.

84. מוהר"ר משה שמשון בכרך.  
85. מוהר"ר משולם אליעזר זוסמן ברילין, אב"ד וורמיישא לפני מחותנו רמ"ש בכרך, ואח"כ אב"ד טריר ופולדא.  
86. וכן בפפד"מ, פיורדא ומגנצא. ועי' רמ"א או"ח סי' תכ"ח סעי' ח'; יוסף אומץ, סי' תתמ"ט. לפי רי"ל קירכום, מפטירין התשפוט גם במחוברין, ועי' לבוש החור סי' תצ"ג סעי' ד'.  
87. לפי תקון סופרים הישן, עד אני ה' אלדיכם, וכן בברלין.

ששי עד אני יי מקדשכם<sup>94</sup>

שביעי עד סוף הסדרא

ומפטירין בעמוס, הלא כבני כשיים הפטרת

קדושי הנ"ל, ומסיימין כנ"ל. וא"א התשפוט כלל

כשהן מחוברי, כאשר פסקו שני הרבני לעיל.

(צ, ע"ב)

אוצר החכמה

## אמור

כהן עד אני יי מקדשו

לוי עד אני יי מקדשם

שלישי עד אני יי

רביעי עד אני יי אלדיכם

חמשי עד תשבתו שבתכם

ששי עד אל בני ישראל

שביעי עד סוף הסדרא

ומפטירין ביחזקאל בסי' מ"ד, והכהני' הלויים, עד

לא יאכלו הכהני'.

[בחול']

כהן עד והיו קודש

לוי עד אני יי

ישראל עד אני יי מקדשו.

## בהר

כהן עד אל אחזתו<sup>95</sup>

לוי עד גאלה תתנו לארץ<sup>96</sup>

שלישי עד ושב לאחזתו<sup>97</sup>

רביעי עד אחזת עולם הוא להם<sup>98</sup>

חמשי עד לכם לאלדי'

ששי עד בו בפרך

שביעי עד סוף הסדרא

ומפטירין בירמי' בסי' ל"ב, ויאמר ירמי', עד

כל דבר<sup>99</sup>.

[בחול']

כהן עד ואספת את תבואתה

לוי עד כל תבואתה לאכול

ישראל עד אל אחזתו.

## בחקותי

כהן עד לבטח בארצכם

לוי עד בריתי אתכם

[בחול']

כהן עד לבטח בארצכם

תתנו לארץ, וכן בחומשים.

98. לפי תק"ס, עד תתנו לארץ. לפי רי"ל קירכום, עד

ושב לאחזתו, וכן בחומשים.

99. וכן מסיימים בפפד"מ וברלין (כנ"ל הע' 88).

94. לפי תק"ס, עד ועשיתם אותם אני ה'.

95. לפי תקון סופרים הישן, עד תבואתה לאכול.

96. לפי תק"ס, עד איש אל אחזתו. לפי רי"ל

קירכום, עד כי אני ה' אלדיכם.

97. לפי תק"ס, עד לבטח עליה. לפי רי"ל קירכום, עד



שלישי עד ביד משה

רביעי עד יעריכנו הכהן<sup>100</sup>

חמשי עד כן יקום<sup>101</sup>

שישי עד תהיה אחזתו<sup>102</sup>

שביעי עד סוף הסדר, קורין לרב<sup>103</sup>.

קורין מי שירצה לשלישי, ומתחילין לקרות בקול נמוך בפסוק ואם לא תשמעו, וקורא כל התוכחו בקול נמוך, רק הפסוק וזכרתי קורא בק"ר, וחזור וקורא בק"ר ואף גם זאת, עד סוף הפרשה<sup>104</sup>, וכן במשנה תורה בכי תבא.

ומפטירין בירמי' בסי' ט"ז, יי עזי ומעוזי, עד כי תהלתי אתה.

אוצר החכמה

### בהר ובחוקתי כשהן מחוברי

כהן עד אל אחזתו הנ"ל<sup>105</sup>

לוי עד ושב לאחזתו<sup>106</sup>, שלישי הנ"ל

שלישי עד לכם לאלדי', חמשי הנ"ל

רביעי עד בריתי אתכם, לוי הנ"ל בחוקתי

חמשי עד ביד משה, מי שירצה, שלישי הנ"ל בבחוקתי

שישי עד תהיה אחזתו<sup>107</sup>, שישי הנ"ל בבחוקתי

שביעי עד סוף הסדר, קורין לרב, חזק<sup>103</sup>

ומפטירין יי עזי ומעוזי כנ"ל, ומסיימין כנ"ל.

סליק ספר ויקרא (צ"א, ע"א)

### במדבר

כהן עד ופקדם במדבר סיני

לוי עד כן עשו

שלישי עד בית אבותיו

רביעי עד יהיו אני יי

חמשי עד שנים ועשרי' אלף

### [בחול]

כהן עד לבית אבותיו הוא

לוי עד אלפי ישראל הם

ישראל עד במדבר סיני.

104. עי' לעיל סי' צ"ז והגדה שם.

105. עי' לעיל הע' 60.

106. לפי רי"ל קירכום, עד תחנו לארץ.

107. לפי תקון סופרים הישן, עד וקם לו.

100. וכן בפירודא. בפפד"מ עושין כאן הוספה בשעת הצורך.

101. בפירודא וברלין — בפסוק שאחרי זה.

102. וכן בפירודא.

103. עי' לעיל פ' ויחי.